

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

**Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering**
Directie Digitale Economie

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Ons kenmerk
DGED-DE / 105458676

Uw kenmerk
2026Z03911

Datum 20 april 2026
Betreft Beantwoording Kamervragen over het bericht 'US orders diplomats to
fight data sovereignty initiatives'

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van het lid El Boujdaini (D66) over
het bericht 'US orders diplomats to fight data sovereignty initiatives'¹
(kenmerk: 2026Z03911, ingezonden 27 februari 2026). Deze beantwoording
wordt mede namens de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid gedeeld met de
Tweede Kamer.

W.J.M. Aerdt
Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat

¹ Exclusive: US orders diplomats to fight data sovereignty initiatives | Reuters d.d. 25 februari 2026.

2026Z03911

1

Bent u bekend met het bericht van Reuters waarin wordt gesteld dat de Amerikaanse regering diplomaten instrueert om buitenlandse initiatieven op het gebied van datasoevereiniteit actief tegen te gaan?

Antwoord

Ja.

2

Hoe beoordeelt u deze instructie van de Amerikaanse regering in het licht van het belang dat Europa zelf zeggenschap houdt over waar en hoe gevoelige data van burgers, bedrijven en overheden wordt opgeslagen en verwerkt?

Antwoord

Voor het kabinet staat voorop dat Nederland en de EU soeverein zijn in het bepalen van hun eigen wet- en regelgeving, inclusief wetgeving op het gebied van Europese datasoevereiniteit, en dat aanpassing van regelgeving onder druk van derde landen niet mag gebeuren.

Wel zal de EU haar concurrentievermogen moeten vergroten en weerbaarder moeten worden, ook op digitaal vlak. In dat kader waardeert het kabinet de inspanningen die hiertoe op EU-niveau worden gedaan en kijkt het met interesse uit naar het aankomende Technology Sovereignty Package van de Europese Commissie, dat naar verwachting onder meer voorstellen bevat voor een Cloud & AI Development Act (CADA) en herziening van de Chips Act. Het kabinet gaat daarover t.z.t. graag in gesprek met uw Kamer. Ook de Agenda Digitale Open Strategische Autonomie van het kabinet past in de inzet om het concurrentievermogen en de weerbaarheid van de (digitale) economie te vergroten.

Tot slot is het van belang om met al onze bondgenoten, waaronder de VS, actief in gesprek te blijven.

3

Is bij u bekend of Amerikaanse diplomaten richting Nederland of bij de Europese Commissie pogingen hebben ondernomen om beleid op het gebied van datasoevereiniteit te beïnvloeden, en zo ja, op welke wijze en in welke context?

Antwoord

Het is niet ongebruikelijk dat belanghebbenden – zoals overheden, bedrijven, onderzoeksinstituten en andere belangengroepen – invloed proberen uit te oefenen op politieke besluitvormingsprocessen en daartoe hun zienswijzen delen. Dit geldt ook voor de VS. Uiteindelijk besluit het kabinet zelf welke zienswijzen het verwerkt in zijn standpuntbepaling. Specifiek naar aanleiding van de casus waarnaar in deze vragen wordt verwezen, is mij niet bekend dat hierop door Amerikaanse diplomaten actie is ondernomen.

4

Welke gevolgen kan het afzwakken van beleid op het gebied van datasoevereiniteit hebben voor de bescherming van persoonsgegevens, de online veiligheid en de controle die burgers hebben over hun eigen data?

Antwoord

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) geldt als hoeksteen van het EU beleid in de digitale ruimte. De AVG beschermt grondrechten en de fundamentele vrijheden van natuurlijke personen en met name hun recht op bescherming van persoonsgegevens. De online veiligheid wordt onder meer beschermd doordat verwerkingsverantwoordelijke organisaties niet meer gegevens mogen verwerken dan noodzakelijk is, en een passende beveiliging van persoonsgegevens dienen te waarborgen. De verwerkingsverantwoordelijke dient ervoor te zorgen dat de bescherming van het grondrecht niet wordt ondermijnd, ongeacht waar de gegevens zich bevinden. In lijn met de doelstellingen van de AVG, is het Nederlandse beleid op het vlak van datasoevereiniteit erop gericht de bescherming van het grondrecht zowel in EU-verband als bij internationale doorgiften te waarborgen.

5

Ziet u hierin aanleiding om, samen met Europese partners, actiever in te zetten op het versterken van digitale soevereiniteit, onder meer door het bevorderen van Europese cloud- en data-infrastructuur?

Antwoord

Het kabinet onderschrijft in algemene zin de noodzaak om actief in te zetten op het versterken van onze digitale soevereiniteit, specifiek ten aanzien van het bevorderen van Europese cloud- en datainfrastructuur. In onder meer de kabinetsreactie op de initiatiefnota "Wolken aan de Horizon" van de leden Kathmann en Six Dijkstra heeft het kabinet erkend dat het vanwege de internationale aard van de problematiek op de cloudmarkt essentieel is om deze problemen waar mogelijk in Europees verband beleidsmatig aan te pakken. In de Kamerbrief over Europese cloud-alternatieven van maart 2025 is uw Kamer geïnformeerd over de lopende initiatieven die onderdeel zijn van de geïntegreerde Europese aanpak om Europese cloud-alternatieven te stimuleren en digitale afhankelijkheden af te bouwen.

Voorts heeft het kabinet signalen ontvangen dat de Commissie in de herziening van de aanbestedingsrichtlijnen overweegt om een Europees voorkeursprincipe bij aanbesteden voor strategische sectoren op te nemen. Daarbij kan ook gekeken worden naar de cloudsector. Het kabinet is terughoudend met de inzet van een dergelijk principe en is van mening dat per sector zorgvuldig en gericht moet worden afgewogen of de baten van de inzet van een dergelijk principe opwegen tegen de kosten. Het kabinet is tevens van mening dat het instrument in beginsel enkel moet worden ingezet om de weerbaarheid van de Unie te versterken en eventuele toepassing moet daarbij tijdelijk, doelmatig en proportioneel zijn. De toegang voor gelijkgestemde handelspartners moet hierin niet belemmerd worden. Een Europees voorkeursprincipe in aanbestedingen zou, samen met

andere maatregelen, kunnen bijdragen aan het afbouwen van strategische afhankelijkheden.

6

Ziet u daarnaast aanleiding om in Europees verband gezamenlijke uitgangspunten over datasoevereiniteit actiever uit te dragen en te verdedigen?

Antwoord

Het kabinet zet in op eenduidige afspraken en definities over soevereiniteit van cloud- en datainfrastructuur in Europees verband. Er bestaan op dit moment geen uniforme principes om te bepalen wat soevereiniteit in relatie tot cloud is. Als gevolg hiervan vermarkten aanbieders op dit moment uiteenlopende clouddiensten als 'soverein'. Omdat er op dit moment geen regels zijn die voorschrijven in welke mate zelfverklaarde soevereine clouddienstverlening bescherming moet bieden tegen niet-Europese extraterritoriale wetgeving, is het in de praktijk mogelijk dat er clouddienstverlening op Europese bodem wordt aangeboden als 'soverein' terwijl deze onder specifieke omstandigheden verplicht is niet-Europese veiligheids- en opsporingsdiensten toegang te geven tot opgeslagen data.

Het kabinet zet zich er daarom actief voor in dat het voorstel van de Europese Commissie voor de CADA bepalingen bevat voor het vaststellen van gezamenlijke uitgangspunten voor cloud- en datasoevereiniteit. Dit biedt aanbieders duidelijkheid over de eisen waar ze aan moeten voldoen om een soevereine cloud propositie te mogen aanbieden, terwijl afnemers zekerheid hebben dat de dienstverlening daadwerkelijk het beschermingsniveau biedt dat ze wensen. Het wetsvoorstel voor de CADA wordt verwacht in het tweede kwartaal van 2026.

De inzet van het kabinet voor het realiseren van gedeelde, uniforme uitgangspunten voor cloud- en datasoevereiniteit vindt parallel plaats aan het streven onder de Nederlandse Digitaliseringsstrategie om een soevereine overheidscloud te ontwikkelen.